

تأثیر ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی

زهرا فاضلی[†]، فرزانه بیک‌زاده عباسی^{‡*} و سهیلا سردار[†]

[†] دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال

[‡] دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب

چکیده. هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی می‌باشد. لذا تحقیق حاضر از هدف کاربردی و از نوع تحقیقات توصیفی-همبستگی است. در این پژوهش اطلاعات مالی ۱۱ بانک خصوصی در بازه زمانی ده ساله ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ با روش رگرسیون داده‌های ترکیبی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاکی از تأثیر مثبت و معنادار ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی می‌باشد. همچنین فرضیه تأثیر نسبت کفایت سرمایه بر عملکرد مالی نیز پذیرش شده است اما دو فرضیه تأثیر نسبت مالکانه و نسبت پوشش بهره بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی رد شده‌اند لذا تأثیر معناداری بر عملکرد مالی ندارند.

واژگان کلیدی: سودآوری، عملکرد مالی، کارایی مدیریت، ساختار سرمایه، بانکداری.

۱- مقدمه

روابط بانکی به اصطلاح سیستم عروقی هر اقتصادی را تشکیل می‌دهد، در نتیجه همواره در کانون توجه دانشمندان قرار می‌گیرد که مشکلات و چشماندازهای توسعه سیستم مالی و اعتباری را در سطوح کلان اقتصادی و بین دولتی بررسی می‌کنند. پس از بحران ۲۰۰۸-۲۰۰۹ و همچنین همه‌گیری کووید-۱۹، دانشمندان توجه بیشتری به بخش مالی دارند، زیرا می‌توانند عملکرد همه حوزه‌ها و بخش‌های دیگر اقتصاد را تضمین کنند [۳۳]. در دنیای امروز بانک‌ها از یکسو به تأمین مالی بخش‌های مختلف بازارهای مالی جهانی

* نویسنده‌ی عهده‌دار مکاتبات

دریافت: ۱۴۰۲/۶/۱۵، پذیرش: ۱۴۰۴/۹/۱۶.

برای مشتریان خود می‌پردازد و از سوی دیگر خدمات بانکی متنوعی را برای کمک، تسهیل و تسریع تعاملات تجاری اقصی نقاط دنیا برای زنجیره ارزش مشتریان خود فراهم می‌آورد [۱۸]. همچنین بانک‌ها با نگهداری پول نقد و تسهیل در نقل و انتقال آن حافظ اموال شخصی، دولتی، و مبادلات داخلی و خارجی هستند [۷]. بنابراین بانک‌ها از مهمترین نهادهای مالی هستند که اگر عملکرد خوبی داشته باشند به بهبود رشد اقتصادی در کشور کمک می‌کنند، لذا از آنجایی که زندگی تجاری در صنایع مختلف، از جمله بخش مالی، اغلب ناامن است. بخش بانکی قرار است با هر شرایطی سازگار شود، حتی رقابت کند و سود سهامداران را به حداکثر برساند. در نتیجه باید عملکرد مالی بانک در نظر گرفته شود تا کارایی آن مشخص شود [۳۵]. عملکرد مالی به توانایی یک سازمان در اجرای برنامه‌ها و تصمیمات حیاتی به منظور دستیابی به اهداف و بازده بالا مربوط می‌شود [۲۱]. عملکرد مالی به عمل انجام فعالیت مالی اشاره دارد و مقیاسی برای اندازه‌گیری وضعیت مالی کلی سازمان در یک دوره زمانی مشخص است [۱۵]. موضوع عملکرد مالی از مهم‌ترین موضوعات مورد بحث در بین محققین و پژوهشگران در ادبیات مالی بوده است. زیرا عملکرد مالی دلالت بر سلامت سازمانی داشته و سرانجام موجب ارتقای آن می‌شود [۲۲]. برای سنجش عملکرد مالی از پارامترها و شاخص‌های مختلفی چون سودآوری، کارایی مدیریت، سود عملیاتی، درآمدها و ... استفاده می‌شود. یکی از روش‌های عموماً قابل قبول جهت اندازه‌گیری عملکرد یک بانک، استفاده از شاخص‌های سودآوری (سود عملیاتی، سود خالص) است [۱۱]. سود عملیاتی از شاخص‌های مهم عملکرد برای دستکاری توسط مدیران می‌باشد [۲۰]. سارتونو و فاتمواتی سودآوری را به عنوان توانایی شرکت برای کسب سود مربوط به فروش، کل دارایی‌ها و سرمایه تعریف می‌کنند [۳۷]. سودآوری به بانک‌ها برای جذب ریسک‌ها و کمک به ثبات کمک می‌کند. بانک‌ها به عنوان واسطه‌های مالی، سرمایه را جمع‌آوری می‌کنند و از آن برای کسب سودی که با تأمین‌کنندگان سرمایه به اشتراک می‌گذارند، از طریق مدیریت ریسک و نقدینگی استفاده می‌کنند. از این رو، سودآوری عامل مهمی برای بانک‌ها برای حفظ تعادل بین عرضه‌کنندگان و متقاضیان سرمایه است [۲۸]. به گفته بورک، بانک‌های با سودآوری بالا دارای سرمایه خوبی هستند [۳۰]. معمولاً برای اندازه‌گیری سودآوری از نسبت‌های بازده دارایی‌ها، بازده حقوق صاحبان سهام و سود به فروش استفاده می‌شود [۵]. همچنین شاخص دیگر عملکرد مالی کارایی مدیریت است که نشان می‌دهد هرچه کارایی مدیریت در

سازمان‌ها بیشتر باشد توان بکارگیری نیروهای فعال سازمان بیشتر شده و نهایتاً سازمان خدمات بهتری به مشتریان ارائه داده، رضایت مشتری بیشتر جلب شده و با بهبود عملکرد سازمان در بازار و کاهش هزینه‌ها عملکرد مالی نیز بهبود می‌یابد [۷]. علاوه بر سودآوری، ساختار سرمایه نیز به طور قابل توجهی بر ارزش بانک‌ها تأثیر می‌گذارد [۳۲]. رابطه بین ساختار سرمایه و عملکرد مالی در تمام صنعت بانکداری از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. صنعت بانکداری به دلیل سطح پایین سرمایه سهام نسبت به کل دارایی‌ها، به ویژه نسبت به تغییرات اهرم مالی حساس است [۲۴]. راثو و لیکو، نسبت کفایت سرمایه را به عنوان شاخصی از ساختار سرمایه بانک‌ها در نظر می‌گیرند [۲۳]. ساختار سرمایه ترکیبی از بدهی و حقوق صاحبان سهام است که بدان وسیله سازمان‌ها به تامین مالی بلندمدت خود می‌پردازند [۱۴]. شالیز استدلال می‌کند که ساختار سرمایه بانک‌ها یک دروازه بافر است. زیرا ساختار سرمایه نقش حیاتی در حفظ امنیت بانک ایفا می‌کند و می‌تواند از خطرات یا زیان‌هایی که ممکن است در بانک‌ها رخ دهد جلوگیری کند [۳۷]. ساختار سرمایه بهینه عملکرد یک سازمان را افزایش می‌دهد [۱۹]. برای ارزیابی ساختار سرمایه، نسبت کفایت سرمایه را می‌توان استفاده کرد [۳۷]. نسبت کفایت سرمایه عامل اصلی و تعیین‌کننده در تشخیص توانمندی بانک‌ها و واسطه‌های مالی در رویارویی با نوسان‌ها و ناملازمات اثرگذار بر ارقام ترازنامه به شمار می‌رود، به همین دلیل افزایش این نسبت موجب توانمندی بانک در شرایط نامساعد اقتصادی می‌گردد. در نتیجه نسبت بالاتر کفایت سرمایه امکان انتخاب سرمایه‌گذاری‌های مناسب‌تری را در اختیار بانک قرار می‌دهد و علاوه بر این قدرت ریسک‌پذیری بانک را نیز افزایش می‌دهد [۱۲]. با توجه به مطالب ذکر شده می‌توان گفت که با جهانی شدن و شدت گرفتن خصوصی‌سازی، صنعت بانکداری به‌ویژه بانک‌های خصوصی به‌عنوان شاهرگ حیاتی هر کشور محسوب می‌شوند که عملکرد آن‌ها تأثیر بسزایی بر رشد اقتصادی دارند. از جمله معیارهای عملکردی، عملکرد مالی می‌باشد که میزان دستیابی به اهداف و کسب بازدهی را نشان می‌دهد. جهت تعیین عملکرد و وضعیت مالی بانک‌ها در این مطالعه از شاخص‌های سودآوری، سود عملیاتی و کارایی مدیریت استفاده می‌شود.

دلایل انجام این مطالعه عبارتند از:

- ✓ بانک‌محور بودن کشور؛
- ✓ شدت گرفتن خصوصی‌سازی و افزایش تعداد بانک‌های خصوصی در کشور؛

- ✓ وجود تحریم‌های اقتصادی که فعالیت‌های سیستم بانکی را در راستای کمک و حمایت از سایر نهادها و کسب‌وکارها دو چندان کرده است؛
 - ✓ تاثیر سودآوری بانک‌ها بر نوع فعالیت‌ها در کشور.
- بنابراین با توجه به بررسی مقالات و تحقیقت گذشته مطالعه‌ای مبنی بر تاثیر ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی انجام نشده است لذا با توجه به اهمیت موضوع در این پژوهش به دنبال پاسخگویی به این پرسش هستیم که ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی چه تاثیری دارد؟

۲- مبانی نظری پژوهش

در میان همه سازمان‌ها در کشور، صنعت بانکداری از حیاتی‌ترین بخش‌های هر اقتصاد، است [۳۶]. بخش بانکی به عنوان پشتوانه مالی یک کشور در حال توسعه در نظر گرفته می‌شود. بنابراین رشد آن تضمین کننده رشد اقتصادی هر کشوری است [۲۰]. عملکرد بخش بانکی و سودآوری، رشد اقتصاد را تقویت می‌کند و آن را برای مهار شوک‌های منفی تقویت می‌کند [۳۰]. هرچه بانک‌ها عملکرد بهتری داشته باشند، بهتر و اثربخش‌تر می‌توانند فعالیت کنند. عملکرد مالی به میزان اهداف مالی که در سازمان انجام شده یا به دست آمده است، اشاره دارد [۱۵]. عملکرد مالی در برگرنده بازده حاصل از منابع تحت کنترل بانک می‌باشد و معیار مناسبی جهت دسترسی به اهداف تعیین شده قلمداد می‌گردد [۳۱]. عملکرد مالی با شاخص‌ها یا نسبت‌های مالی سنجیده شده که در ادامه شرح داده می‌شوند.

سودآوری: واژه سودآوری از ترکیب دو کلمه سود و توانایی تشکیل شده است [۹]. سودآوری نسبتی است که برای اندازه‌گیری توانایی یک سازمان در ایجاد سود از فعالیت‌های تجاری عادی خود استفاده می‌شود [۲۵]. تحقیقات بل و فیلاتوچف و سوکواهی و کامبریهان نشان می‌دهد که هر چه سودآوری بانک بیشتر باشد، ارزش بانک را افزایش می‌دهد [۳۲]. سودآوری نتیجه نهایی همه برنامه‌ها و تصمیمات مالی بوده و برای اندازه‌گیری سودآوری، اغلب از متغیرهای سود به فروش، بازده دارایی‌ها و بازده حقوق صاحبان سهام استفاده می‌شود [۱]. در این پژوهش برای سنجش سودآوری از شاخص بازده حقوق صاحبان سهام استفاده شده است. نرخ بازده حقوق صاحبان سهام

نشان می‌دهد مدیریت یک بانک تا چه حد توانسته است از وجوه سهامداران به‌طور مؤثر استفاده نماید و نشان‌دهنده بازده صاحبان سهام است. برای محاسبه این نسبت، سود خالص بر متوسط حقوق صاحبان سهام تقسیم می‌شود [۹].

سود عملیاتی: سود عملیاتی نشان‌دهنده باقیمانده‌ی سود بعد از محاسبه‌ی تمام هزینه‌های مربوط به واحد تجاری است [۲]. شاخص‌هایی چون سرانه سود، سرانه هزینه پرسنلی و ... برای سنجش سود عملیاتی استفاده می‌شوند. در مطالعه حاضر از سرانه هزینه پرسنلی استفاده شده است که از تقسیم هزینه‌های عملیاتی بر تعداد کارکنان به دست می‌آید. هزینه عملیاتی برابر است با بهای تمام شده کالای فروش رفته منهای مجموع مخارج عملیاتی.

کارایی مدیریت: با کمک این شاخص می‌توان درجه کارایی سازمان را از نظر استفاده مؤثر از منابع تعیین کرد [۶] که نام دیگر آن نسبت فعالیت می‌باشد و با نسبت‌هایی مانند گردش دارایی‌ها، دوره گردش موجودی، گردش مطالبات و ... اندازه‌گیری می‌شود [۴].

ساختار سرمایه: ساختار سرمایه از جمله موضوعاتی است که در عرصه بانکداری دارای اهمیت فراوانی است [۱۲]. ساختار سرمایه به نسبت یا ترکیبی از روش‌های تامین مالی (یعنی بدهی و سرمایه سهام/صول) اشاره دارد. همچنین، می‌توان آن را به عنوان ترکیب مالی بلندمدت مانند بدهی بلند مدت نامید [۲۴]. ساختار سرمایه تعادل یا مقایسه بین سرمایه خارجی و سرمایه شخصی است. سرمایه خارجی در این مورد بدهی بلندمدت و کوتاه مدت است. در حالی که سرمایه خود به سود انباشته و مشارکت مالکیت شرکت تقسیم می‌شود که هدف آن افزایش ارزش است [۲۵]. ساختار سرمایه با شاخص‌هایی چون نسبت کفایت سرمایه، نسبت مالکانه، نسبت پوشش بهره و ... سنجیده می‌شود. یکی از ابزارهایی که امروزه توسط هر بانک جهت ارزیابی سایر بانک‌ها در مبادلات بانکی به کار می‌رود، استفاده از نسبت کفایت سرمایه است [۱۱]. رائو و لیکو، نسبت کفایت سرمایه را به عنوان شاخصی از ساختار سرمایه بانک‌ها در نظر می‌گیرند [۲۳].

نسبت کفایت سرمایه یکی از نسبت‌های سنجش سلامت عملکرد و ثبات مالی مؤسسه مالی و بانک‌ها است. با افزایش نسبت کفایت سرمایه، ریسک‌پذیری بانک‌ها افزایش پیدا می‌کند که این امر موجب کاهش ریسک ورشکستگی بانک‌ها خواهد شد، از طرف دیگر این امر موجب کاهش سود بانک‌ها خواهد شد و اگر سود آتی آن‌ها را کاهش خواهد داد و بانک‌ها تمایل کمتری برای اجتناب از ریسک خواهند داشت [۸]. براساس تعاریف

مندرج در استاندارد بین‌المللی کمیته باسل، نسبت کفایت سرمایه که حداقل آن ۸ درصد است، به صورت زیر محاسبه می‌گردد [۱۲]:

$$\text{نسبت کفایت سرمایه} = \frac{\text{سرمایه تعدیل شده}}{\text{مجموع دارایی‌های مخاطره‌آمیز (ریسکی)}} = \text{رابطه ۱}$$

نسبت مالکانه، سهم صاحبان سهام را در کل دارایی‌های شرکت نشان می‌دهد. به عبارت دیگر نشان می‌دهد که چند درصد از دارایی‌های شرکت را می‌توان به حقوق صاحبان سهام (سرمایه، اندوخته‌ها و سود انباشته) نسبت داد [۱۳].

$$\text{نسبت مالکانه} = \frac{\text{حقوق صاحبان سهام}}{\text{کل دارایی‌ها}} = \text{رابطه ۲}$$

$$\text{نسبت پوشش بهره} = \frac{\text{سود قبل از بهره و مالیات}}{\text{هزینه بهره}} = \text{رابطه ۳}$$

۳- پیشینه‌های پژوهش

۳-۱- پیشینه‌های داخلی

شاهرضا و همکاران پژوهشی با عنوان تأثیر مؤلفه‌های سرمایه فکری بر سودآوری بانک‌های تجاری پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از مدل پالیک اصلاح‌شده و توسعه‌یافته انجام دادند. نتایج رگرسیون در دو مدل، حاکی از آن است که متغیر کارایی سرمایه به کار گرفته شده (سرمایه مالی) بیشترین تأثیر را بر سودآوری بانک‌های تجاری داشته و سرمایه انسانی به عنوان یک عامل افزایش‌دهنده سودآوری بانک‌های تجاری شناسایی شده است؛ اما سرمایه ساختاری و سرمایه نوآوری و متغیر کنترلی اندازه بر سودآوری بانک‌های تجاری تأثیر منفی داشته‌اند. تأثیر متغیرهای سرمایه ارتباطی، اهرم مالی و نرخ رشد تولید ناخالص داخلی بر سودآوری بانک‌های تجاری معنی‌دار نبود [۹].

صیدی و صفری پژوهشی با عنوان بررسی مقایسه‌ای کفایت سرمایه و تأثیر آن بر عملکرد بانک‌های تجاری؛ مطالعه موردی بانک‌های کشورهای ایران و ترکیه انجام دادند. نتایج

تحقیق نشان می‌دهد تأثیر متغیر مستقل کفایت سرمایه بر سودعملیاتی براساس مجموع داده‌های تحقیق و به تفکیک داده‌های هر دو کشور به صورت مثبت و معنادار تأیید شده است. تأثیر متغیر مستقل کفایت سرمایه بر سودخالص به تفکیک داده‌های کشور ترکیه به صورت مثبت و معنادار تأیید شده است، اما براساس داده‌های کشور ایران تأیید نشده است، به همین علت فرضیه چهارم یعنی مقایسه تأثیر از کفایت سرمایه بر سودخالص در بین دو کشور آزمون نشد. رابطه تأثیر از کفایت سرمایه بر سودعملیاتی در بین دو کشور تفاوت معناداری ندارد. همچنین میانگین بازده دارایی، بازده حقوق‌صاحبان سهام و نسبت بدهی به دارایی در بین بانک‌های تجاری دو کشور تفاوت معناداری ندارند [۱۱].

سرگزائی و همکاران پژوهشی با عنوان تأثیر شاخص‌های عملکرد مالی در سودآوری در بانک ملت انجام دادند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که متغیرهای نسبت تسهیلات غیرجاری به کل تسهیلات، نسبت بدهی به دارایی، و نسبت سپرده مدت‌دار به کل دارایی و متغیر بازده دارایی‌ها^۲ ارتباطی منفی در بلندمدت ولی بین نسبت کفایت سرمایه، نسبت مجموع خالص درآمد عملیاتی به کل دارایی، و نسبت تسهیلات اعطایی به کل سپرده‌ها و متغیر بازده دارایی‌ها رابطه‌ای مثبت و معنادار در بلندمدت وجود دارد [۸].

فراهانی و صبوری مقاله‌ای با عنوان تأثیر کفایت سرمایه، ساختار سرمایه و نقدینگی بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار انجام دادند. نتایج حاکی از تأثیر مثبت و معنادار نسبت کفایت سرمایه و ساختار سرمایه بر عملکرد مالی می‌باشد. اندازه بانک اثر منفی و معناداری بر بازده حقوق صاحبان سهام بانک دارد. عمر بانک و درصد مالکیت سهامداران نهادی اثر معناداری بر بازده حقوق صاحبان سهام بانک‌ها ندارند [۱۲].

مهربان‌پور و همکاران در مقاله‌ای با عنوان عوامل مؤثر بر سودآوری بانک‌ها به بررسی عوامل تأثیرگذار بر سودآوری بانک‌ها پرداخته و از متغیر بازده حقوق صاحبان سهام به عنوان معیار سودآوری استفاده کرده‌اند. نمونه پژوهش شامل ۱۵ بانک برای دوره ۱۰ ساله از ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ می‌باشد. همچنین از مدل رگرسیونی خطی به صورت ترکیبی بهره گرفته شده است. بر اساس تحقیقات انجام شده عوامل مؤثر بر سودآوری بانک‌ها به دو گروه عمده تقسیم می‌شوند: گروه اول شامل معیارهای مختص به هر بانک است و گروه دوم معیارها شامل فاکتورهای مربوط به ساختار صنعت و محیط کلان اقتصادی می‌باشد. نتایج آزمون فرضیه تحقیق نشان می‌دهد ساختار دارایی‌ها، تنوع درآمدی، رشد اقتصادی

و تورم با سودآوری بانک‌ها رابطه مثبت داشته و سرمایه، ساختار مالی، اندازه، رقابت بانکی و نرخ بهره با سودآوری رابطه منفی دارد. در نهایت هیچ ارتباطی بین کیفیت دارایی‌ها و کارایی و عوامل سودآوری بانک‌ها مشاهده نشد [۱۰].

نادری بنی و عنایتی پژوهشی با عنوان تاثیر ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های ایران انجام دادند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که اثر متغیرهای ساختار سرمایه نسبت بدهی کل به دارایی کل، نسبت بدهی‌های بلند مدت به دارایی کل و نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام بر متغیر وابسته عملکرد مالی مثبت و معنادار است [۱۶].

۳-۲- پیشینه‌های خارجی

اوپوکو-آسانته و همکاران پژوهشی با عنوان رابطه بین ساختار سرمایه و عملکرد مالی شرکت‌ها در غنا و نیجریه انجام دادند. یافته‌های تجربی حاکی از وجود رابطه منفی معنادار بین ساختار سرمایه و عملکرد مالی است. سررسید بدهی بر رابطه بین ساختار سرمایه و عملکرد مالی تأثیری نداشت. با این حال، صنعت بر جهت رابطه بین ساختار سرمایه و عملکرد مالی تأثیر می‌گذارد. همچنین، سررسید بدهی بر رابطه عملکرد ساختار سرمایه در بخش‌های خاص تأثیر می‌گذارد، نه بازار. این مقاله مطالعات قبلی را در مورد رابطه بین ساختار سرمایه و عملکرد مالی با ترکیب سررسید بخشی و بدهی در شرکت‌های غنا و نیجریه گسترش می‌دهد. یافته‌های این مطالعه به مدیران مالی در به حداکثر رساندن عملکرد با در نظر گرفتن ناهمگونی‌های معقول مالی مانند بخش و منبع تأمین مالی هنگام تصمیم‌گیری مالی کمک می‌کند [۳۴].

شالیز و آدیکاری پژوهشی با عنوان تأثیر ساختار سرمایه و اندازه شرکت بر عملکرد مالی بانک‌های تجاری در نپال انجام دادند. نتایج حاکی از رابطه منفی بازده دارایی و سود هر سهم با ساختار سرمایه (بدهی / حقوق صاحبان سهام) بود. با این حال، رابطه مثبت بازده دارایی و سود هر سهم با اندازه (کل دارایی) را نشان داد. یافته‌ها شواهدی را در حمایت از سرمایه خالص سطح بالا به کار رفته در ساختار سرمایه بانک‌های تجاری نپال ارائه می‌کنند [۲۴].

لارتنی و همکاران در مطالعه‌ای با عنوان نظریه تصمیم ساختار سرمایه: مروری بر صنعت بانکداری انجام دادند. این مطالعه مشاهده کرد که انتخاب سرمایه در بخش‌ها و صنایع بر

اساس ریسک‌های تجاری، حاکمیت شرکتی، سودآوری، کنترل‌های داخلی و کارایی ساختار دارایی، همانطور که در مطالعات تجربی اخیر گزارش شده است، متفاوت است. این مطالعه همچنین مشاهده کرد که اکثر محققان تجربی به طور کلی ساختار دارایی، نوسانات صنعت، مالیات شرکت‌ها و رشد شرکت را به عنوان عوامل تعیین‌کننده قوی ساختار سرمایه تایید می‌کنند. ابعاد فوق ممکن است موقعیت پرداخت بدهی یک فرم را بهبود بخشد یا بسته به منبع سرمایه باعث ایجاد مشکلات مالی عمده شود [۲۹].

لینواتی و آیسجاه پژوهشی با عنوان تأثیر سودآوری و اندازه بانک بر شرکت انجام دادند. نتایج نشان داد که سودآوری با ضریب $-0/374$ بر ساختار سرمایه تأثیر منفی و معناداری دارد. همچنین اندازه بانک با ضریب منفی $-0/334$ بر ساختار سرمایه تأثیر می‌گذارد. علاوه بر این، سودآوری با مقدار ضریب $0/387$ بر ارزش شرکت تأثیر مثبت دارد. علاوه بر این، اندازه بانک با مقدار ضریب بتای $0/158$ بر ساختار سرمایه تأثیر می‌گذارد. در نهایت، اندازه بانک بر ارزش شرکت با مقدار ضریب $-0/419$ تأثیر می‌گذارد. این یافته‌ها بینشی برای مدیریت بانک فراهم می‌کند تا ارزش شرکت را با ارزیابی سودآوری، اندازه بانک و ساختار سرمایه افزایش دهد. این مطالعه همچنین به تحقیقات جاری در مدیریت مالی کمک می‌کند [۳۲].

آیالو پژوهشی با عنوان ساختار سرمایه و سودآوری: شواهد داده‌های تابلویی بانک‌های خصوصی در اتیوپی انجام دادند. بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون، متغیرهای ساختار سرمایه و برخی ویژگی‌های خاص بانک، بخش قابل توجهی از تغییرات در سودآوری بانک را توضیح می‌دهند. معیارهای سودآوری بالاتر بازده دارایی و حاشیه سود خالص با نسبت بدهی کل و کوتاه مدت نسبتاً بالاتر، نسبت وام به سپرده و ریسک اعتباری مرتبط است. علاوه بر این، بانک‌های قدیمی‌تر از نظر سودآوری در موقعیت بهتری نسبت به هم‌تایان جوان‌تر قرار دارند. تأثیر اندازه به طور قابل توجهی منفی است، حداقل برای مدل بازده دارایی، به این معنی که بانک‌های خصوصی اتیوپی کمتر از ظرفیت بهینه خود عمل می‌کنند. نتایج ترکیبی مربوط به برآورد ضرایب نسبت هزینه به درآمد و بهره‌وری کارکنان یافت شد [۲۳].

لدم و مکیدیچه پژوهشی با عنوان رشد اقتصادی و عملکرد مالی بانک‌های اسلامی: رویکرد CAMELS انجام دادند که یافته‌ها نشان داد که تنها عامل مهم عملکرد مالی اسلامی که بر رشد اقتصادی درون‌زا تأثیر می‌گذارد، سودآوری از طریق بازده حقوق

صاحبان سهام (ROE) است. همچنین یافته‌های تجربی نشان‌دهنده ضرورت تحریک سایر عوامل عملکرد مالی اسلامی برای دستیابی به سهم قابل توجهی در رشد اقتصادی است [۲۵].

راجش و همکاران پژوهشی با عنوان تأثیر ساختار سرمایه بر عملکرد مالی بانک‌های مالی کوچک انجام دادند. بر اساس یافته‌ها، نسبت بدهی تأثیر مفیدی بر بازده دارایی‌ها و بازده حقوق صاحبان سهام دارد. نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام تأثیر خوبی بر بازده دارایی‌ها دارد، اما تأثیر مثبت قابل توجهی بر بازده حقوق صاحبان سهام دارد. بازده دارایی‌ها تحت تأثیر نسبت پوشش بهره قرار نمی‌گیرد، در حالی که بازده حقوق صاحبان سهام تحت تأثیر نسبت پوشش نقدی قرار نمی‌گیرد. نسبت بدهی و نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام هر دو می‌توانند برای به حداکثر رساندن سود سهامداران و عملکرد مالی استفاده شوند [۳۵].

۴- فرضیه‌های پژوهش

- ۱- ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی تأثیر معنی‌داری دارد.
- ۲- کفایت سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی تأثیر معنی‌داری دارد.
- ۳- نسبت مالکانه بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی تأثیر معنی‌داری دارد.
- ۴- نسبت پوشش بهره بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی تأثیر معنی‌داری دارد.

۵- روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، و از نوع توصیفی-پیمایشی می‌باشد و در زمره تحقیقات کمی (اسنادکاوی) قرار دارد. در این پژوهش با استفاده از رگرسیون چند متغیره و داده‌های پانلی به آزمون فرضیه پژوهش پرداخته شده است. همچنین از لحاظ داده‌های مورد استفاده، این پژوهش از نوع پس رویدادی می‌باشد. بدین صورت که از اطلاعات گذشته به بررسی روابط بین متغیرها پرداخته می‌شود و اطلاعات مورد نظر برای انجام پژوهش از صورت‌های مالی بانک‌های خصوصی منتشره در سایت‌های رسمی بانک مرکزی [۲۷] و ره‌آورد نوین بورس اوراق بهادار [۲۶] استخراج شده‌اند.

در این پژوهش از بین بانک‌های خصوصی، بانک‌هایی که در دوره ده ساله ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ دارای شرایط زیر باشند به عنوان نمونه انتخاب گردیده‌اند: نماد بانک از تابلو بورس اوراق بهادار حذف نگردیده باشند. اطلاعات مورد نیاز در دسترس باشد.

۵-۱ متغیرها و مدل رگرسیونی (تصریح مدل)

نماد متغیرهای استفاده شده در این مطالعه و معادل فارسی هر کدام به قرار زیر است:

جدول ۱- متغیرهای استفاده شده در مدل

ردیف	نماد متغیر	معادل فارسی
۱	FP	عملکرد مالی
۲	CS	ساختار سرمایه
۳	CA	کفایت سرمایه
۴	PR	نسبت مالکانه
۵	ICR	نسبت پوشش بهره
۶	OP	سود عملیاتی
۷	PRE	سرانه هزینه پرسنلی

رابطه ۱

$$fpi, t = \beta_0 + \beta_1 CS i, t + \beta_2 CA i, t + \beta_3 PR i, t + \beta_4 ICR + \beta_5 OP + \beta_6 PRE + \varepsilon_{it}$$

۶- یافته‌های پژوهش

۶-۱- آماره‌های توصیفی

آماره‌های توصیفی متغیرهای اصلی مدل با استفاده از نرم‌افزار EViews به قرار زیر است:

جدول ۲- آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

PRE	PR	OP	ICR	CS	CA	FP	
۸۸۰۳۴۶۰/۰	۰/۰۰۵۱۵۵	۸۰۱۱۱۹/۴	-۲/۳۲۳۶	۰/۹۹۴۸۴۵	۵/۱۲۲۲۲۲	-۰/۰۱۱۷۴	میانگین
۳۴۱۰۲۰۳/۰	۰/۰۶۲۶۸۶	۰/۰۰۰۰۰۰	۳/۲۷۱۲۹۵	۰/۹۳۷۳۱۴	۳/۸۲۱۴۵۴	۰/۰۰۹۹۰۸	میانه
۵۸۹۹۳۱۰۲	۰/۴۶۷۰۰۰	۹۱۸۲۲۳۳/۰	۲۴۰/۸۴۲۳	۳/۳۱۸۰۹۲	۳۴/۰۹۳۸۷	۰/۰۷۶۹۹۶	حداکثر
۱۱۵۵۶۱/۰	-۲/۳۱۸۰۹	۰/۰۰۰۰۰۰	-۲۷۳/۲۷۶	۰/۵۳۳۰۰۰	۰/۹۰۸۲۹۲	-۰/۵۳۸۶۱	حداقل
۱۳۳۵۸۶۷۰	۰/۳۳۳۸۲۴	۱۹۹۷۰۱۴/۰	۷۳/۹۰۹۳۷	۰/۳۳۳۸۲۴	۴/۴۱۴۱۹۷	۰/۰۹۵۶۲۱	انحراف استاندارد
۲/۲۴۴۳۰۷	-۵/۲۶۲۰۳	۲/۶۴۴۲۰۴	-۰/۳۸۲۳۳	۵/۲۶۲۰۳۰	۳/۸۶۲۸۸۲	-۴/۱۰۹۲۵	چولگی
۷/۰۹۳۶۲۵	۳۳/۰۵۸۱۳	۹/۱۳۰۵۰۴	۶/۴۹۵۴۷۱	۳۳/۰۵۸۱۳	۲۲/۸۰۶۴۹	۲۰/۷۲۳۷۸	کشدگی

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول ۱ آمار توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. مهم‌ترین شاخص مرکزی، میانگین است که نشان دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است و شاخص مناسبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌ها است. یکی دیگر از پارامترهای توصیفی، انحراف معیار است که نشان دهنده پراکندگی داده‌ها است. همچنین پارامترهای حداقل و حداکثر در جدول فوق، دامنه تغییرات داده‌ها را نشان می‌دهد. میانه نقطه میانی داده‌ها، که نیمی از داده‌ها از آن کوچکتر و نیمی دیگر بزرگتر از آن هستند، را نشان می‌دهد.

همانگونه که ملاحظه می‌شود در جدول ۲ به ترتیب میانگین، میانه، بیشترین مقدار، کمترین مقدار و انحراف معیار، به ازای هر یک از متغیرهای تحقیق درج شده است. که انحراف معیار عبارت است از متوسط مجذور فاصله هر یک از داده‌ها از میانگین و شاخصی برای نشان دادن پراکندگی می‌باشد.

۲-۶- آمار استنباطی

۲-۶-۱- آزمون ریشه واحد (بررسی مانایی)

مانایی یکی از پیش‌شرط‌های برآورد یک مدل رگرسیون مناسب می‌باشد. لذا آزمون مانایی یا آزمون ریشه واحد به ترتیب برای متغیرهای مدل انجام می‌گردد. نتایج با استفاده از نرم‌افزار Eviews و آزمون ریشه واحد لوین، لین و چاو به قرار جدول ۳ است:

جدول ۳- نتایج آزمون ریشه واحد برای متغیرهای تحقیق

نام متغیر	مقدار آماره	مقدار احتمال	نتیجه
FP	-۱۰/۷۷۵۴۷	۰/۰۰۰۰	تایید مانایی
CS	-۱۰/۹۴۶۳۶	۰/۰۰۰۰	تایید مانایی
CA	-۱۲/۲۳۵۲	۰/۰۰۰۰	تایید مانایی
PR	-۵/۹۴۶۳۶	۰/۰۰۰۰	تایید مانایی
ICR	۴/۵۹۰۷۱	۰/۰۰۰۰	تایید مانایی
OP	-۳/۴۸۱۱۱	۰/۰۰۰۰	تایید مانایی
PRE	-۲/۹۸۹۰۸	۰/۰۰۱۴	تایید مانایی

منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به اینکه مقدار احتمال آزمون‌های ریشه واحد در تمامی حالات فوق در جدول ۳ کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، نتیجه گرفته می‌شود که فرض آماری داشتن ریشه واحد در تمام متغیرهای فوق رد می‌شود. بنابراین این متغیرها مانا (پایا) می‌باشند. بدین ترتیب بدون هیچ‌گونه نگرانی بابت رخ دادن رگرسیون کاذب می‌توان مدل را برآورد نمود.

۶-۲-۲- آزمون هم‌انباشتگی (هم‌جمعی)

آزمون هم‌انباشتگی یا هم‌جمعی، وجود رابطه بلندمدت بین متغیرهای مدل را بررسی می‌کند و این آزمون نیز برای اطمینان از عدم رخ دادن رگرسیون کاذب مورد استفاده قرار می‌گیرد. چنانچه برخی متغیرها پایا نبودند، این آزمون الزامی است اما در اینجا با توجه به مانا (پایا) بودن تمام متغیرهای مدل، می‌توان از این آزمون چشم‌پوشی کرد. به هر حال به دلیل تاکید بیشتر در اینجا آورده شده است. نتایج اجرای آزمون هم‌انباشتگی باقیمانده‌های کائو بر روی متغیرهای مدل فوق به قرار جدول ۴ است:

جدول ۴- نتایج آزمون هم‌انباشتگی

نام آزمون	مقدار آماره t	مقدار احتمال
آزمون هم‌انباشتگی باقیمانده‌های کائو	۳/۳۶۰۶۴۸	۰/۰۰۰۹

منبع: یافته‌های پژوهش

از آنجایی که مقدار احتمال برای آماره آزمون هم‌انباشتگی کائو (Kao) کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه فرض عدم وجود رابطه بلند مدت میان متغیرهای مدل رد می‌شود و نتیجه گرفته می‌شود متغیرهای مدل، در هر یک از مدل‌های فوق، هم‌انباشته هستند.

۶-۲-۳- برآورد مدل رگرسیونی و آزمون فرضیه

بررسی مدل تجمیعی یا پانل: در انتخاب مدل داده‌های ترکیبی دو حالت کلی تحلیل داده‌های تجمیعی و پانل وجود دارد که با آزمون‌های مناسب قابل تشخیص هستند. در حالتی که داده‌های تجمیعی^۳ باشند، عرض از مبدأ برای کلیه مقاطع یکسان است که در این صورت با روش تجمیعی داده‌ها تحلیل می‌شود. در حالت دوم عرض از مبدأ برای تمام مقاطع متفاوت است که در این حالت روش پانل انتخاب می‌شود. برای شناسایی دو حالت مذکور از آزمون اف لیمر^۴ استفاده می‌شود که نتایج در جدول ۵ آمده‌اند. آزمون هاسمن: در صورتی که بر اساس نتایج آزمون اف لیمر برای هر یک از فرضیه‌ها، استفاده از روش داده‌های پانل مورد تأیید واقع شود، به منظور این که مشخص گردد کدام روش (اثرات ثابت و یا اثرات تصادفی) برای برآورد مناسب‌تر می‌باشد (تشخیص ثابت یا تصادفی بودن تفاوت‌های واحدهای مقطعی) از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. نتایج این آزمون که در اصل همسانی عرض از مبدأ در مدل را بررسی می‌کند، بعد از اجرا در نرم‌افزار EViews، خروجی آن در جدول ۵ آورده شده‌اند.

جدول ۵- نتیجه آزمون اف لیمر، آزمون هاسمن و ناهمسانی واریانس وایت

نوع آزمون	مقدار آماره t	مقدار احتمال	نتیجه
آزمون اف لیمر	۳/۳۶۰۶۴۸	۰/۰۰۰۹	مدل پانل (دارای اثرات ثابت یا تصادفی) است
آزمون هاسمن	۱۰/۶۹۱۸۳۱	۰/۰۹۸۴	مدل دارای اثرات تصادفی نیست (اثرات ثابت دارد)
آزمون ناهمسانی واریانس وایت	۴۸۱۲/۹۲۲	۰/۰۰۰۰	همسانی واریانس وجود ندارد.

منبع: یافته‌های پژوهش

از آنجایی که مقدار احتمال آزمون لیمر کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد، لذا فرض صفر مبنی بر وجود رگرسیون یا تجمیعی (رگرسیون بدون وجود اثرات ثابت یا تصادفی) رد شده و بنابراین الگوی مناسب برای برآورد مدل مورد بررسی، دارای اثرات ثابت یا اثرات تصادفی بوده و به صورت تجمیعی نیست.

با توجه به اینکه مقدار احتمال آزمون هاسمن بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه این فرض آماری که مدل دارای اثرات تصادفی باشد، رد نمی‌شود. بنابراین در نهایت نتیجه حاصل

می‌شود که مدل دارای اثرات تصادفی بر روی مقاطع (در اینجا مقاطع شرکتهای بورسی هستند) است، مدل رگرسیون برآورد می‌گردد.

از آنجایی که مقدار آماره F برای هر دو مدل رگرسیونی معنی‌دار است (مقدار احتمال کمتر از ۰/۰۵ است) نتیجه‌گیری می‌شود که فرض صفر مبنی بر همسانی واریانس‌ها رد می‌شود. بنابراین لازم است در مدل خود از این بابت اصلاح و تصحیح لازم اعمال گردد؛ که این کار انجام شده است (در مدل برآورد شده). بدین ترتیب که در روش محاسبه ماتریس کوواریانس ضرایب^۵ در تنظیمات حین اجرای مدل پانل-گزینه^۶ انتخاب شده است. این کار، موجب تغییر شیوه محاسبه خطای استاندارد ضرایب شده و به تبع آن، آماره تی استیودنت و سطوح معناداری مربوطه از بابت ناهمسانی واریانس موجود، تصحیح می‌شوند.

با توجه به توضیحات قبل، مدل برآورد شده و ضرایب آن به قرار زیر است:

جدول ۶- مدل رگرسیونی

نتیجه	$fpi, t = \beta_0 + \beta_1 CS i, t + \beta_2 CA i, t + \beta_3 PR i, t + \beta_4 ICR + \beta_5 OP + \beta_6 PRE + \varepsilon_{it}$				مدل
	مقدار احتمال	آماره t	خطای استاندارد	ضریب رگرسیون	نام متغیر
تایید	۰/۰۰۰۹	۳/۴۳۱۴۷۴	۰/۰۶۲۹۰۵	۰/۲۱۵۸۵۸	CA
تایید	۰/۰۰۰۰	۱۱/۴۳۲۹۶	۰/۰۱۷۲۳۳	۰/۱۹۷۰۲۹	CS
رد	۰/۳۹۹۲	۰/۸۴۶۹۰۸	۰/۰۳۳۲۳۸	۰/۰۲۸۱۵۰	ICR
رد	۰/۴۹۹۳	۰/۶۷۸۲۹۷	۰/۰۵۳۳۷۰	۰/۰۳۶۲۰۱	PR
رد	۰/۹۹۶۶	۰/۰۰۴۲۴۹	۰/۰۳۵۹۶۹۹	۸۲۲۵۰/۰۱	OP
تایید	۰/۰۰۰۰	-۶/۲۰۱۱۶۷	۰/۰۶۸۵۳۵	-۰/۴۲۴۹۹۵	PRE
	۰/۰۲۲۴	۲/۳۲۱۴۱۳	۰/۰۷۲۱۳۱۰۸	۱۶۷۴۴۶۰۳	C
			۰/۸۵۷۹۰۹		ضریب تعیین
			۰/۸۳۳۴۶۴		ضریب تعیین تعدیل شده
			۲/۲۲۸۰۸۰		آماره دوربین - واتسون
			۳۵/۰۹۴۵۱		مقدار آماره F
			۰/۰۰۰۰۰۰		معنی‌داری کل مدل

منبع: یافته‌های پژوهش

تحلیل مدل رگرسیون: مقدار آماره F و مقدار احتمال برای مدل کلی به ترتیب برابر $۳۵/۰۹$ و $۰/۰۰۰$ می باشد، که این نشان دهنده معنی دار بودن مدل در حالت کلی می باشد (زیرا مقدار احتمال این آماره کمتر از $۰/۰۵$ می باشد).

معروف ترین آماره نیکویی برازش، ضریب تعیین است که مقدار آن بین صفر و یک قرار دارد. اگر ضریب تعیین بزرگ و نزدیک به یک باشد، مدل داده ها را به خوبی برازش کرده است در حالی که اگر R^2 پایین یعنی نزدیک به صفر باشد، مدل برازش خوبی از داده ها ارائه نداده است. در جدول ۶ مقدار ضریب تعیین برابر $۰/۸۵$ است که نشان می دهد مدل برازش قابل قبولی ارائه داده است. ضمناً مقدار ضریب تعیین تعدیل شده^۷ برابر $۰/۸۳$ می باشد، که بر اساس آن می توان گفت این مدل ۸۳ درصد تغییرات در متغیر وابسته یعنی عملکرد مالی را تبیین می نماید. آماره دوربین واتسون که خود همبستگی بین باقیمانده های مدل را نشان می دهد در محدوده مجاز $۱/۵$ تا $۲/۵$ قرار دارد. در ادامه به بررسی نتایج فرضیه های پژوهش می پردازیم.

(۱) ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک های خصوصی تاثیر معنی داری دارد.

با توجه به اینکه ضریب متغیر ساختار سرمایه در مدل فوق برابر با $۰/۱۹$ و معنی دار است (زیرا مقدار احتمال آن کمتر از $۰/۰۵$ است) بنابراین این فرضیه تایید می گردد. با توجه به اینکه ضریب رگرسیون مثبت گزارش شد، می توان نتیجه گرفت که تأثیر ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک های خصوصی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مثبت و معنی دار می باشد.

(۲) کفایت سرمایه بر عملکرد مالی در بانک های خصوصی تاثیر معنی داری دارد.

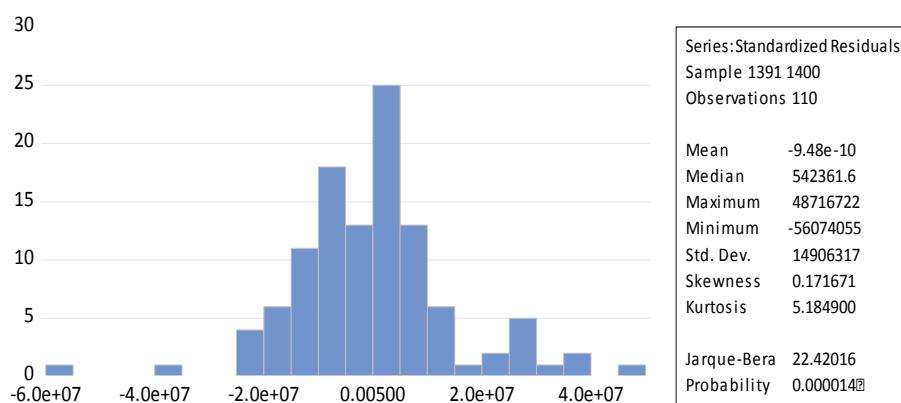
با توجه به اینکه ضریب متغیر کفایت سرمایه در مدل فوق برابر با $۰/۲۱$ و معنی دار است (زیرا مقدار احتمال آن کمتر از $۰/۰۵$ است) بنابراین این فرضیه تایید می گردد. با توجه به اینکه ضریب رگرسیون مثبت گزارش شد، می توان نتیجه گرفت که تأثیر کفایت سرمایه بر عملکرد مالی در بانک های خصوصی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مثبت و معنی دار می باشد.

(۳) نسبت مالکانه بر عملکرد مالی در بانک های خصوصی تاثیر معنی داری دارد.

با توجه به اینکه ضریب متغیر نسبت مالکانه در مدل فوق برابر با $۰/۰۳$ و معنی دار نیست (زیرا مقدار احتمال آن بیشتر از $۰/۰۵$ است) بنابراین این فرضیه رد می گردد.

(۴) نسبت پوشش بهره بر عملکرد مالی در بانک های خصوصی تاثیر معنی داری دارد.

با توجه به اینکه ضریب متغیر نسبت پوشش بهره در مدل فوق برابر با ۰/۰۲ و معنی‌دار نیست (زیرا مقدار احتمال آن بیشتر از ۰/۰۵ است) بنابراین این فرضیه رد می‌گردد.

شکل ۱ - نمودار هیستوگرام باقیمانده‌ها

شکل زنگوله‌ای نمودار هیستوگرام باقیمانده‌ها در شکل ۱ و آماره جاک برا نشان‌دهنده این است که باقیمانده‌های مدل دارای توزیع نرمال هستند (زیرا مقدار احتمال آماره جاک برا بیشتر از ۰/۰۵ هست).

۷- بحث و نتیجه‌گیری

بانک‌ها مهمترین نهادهای مالی در توسعه اقتصادی کشور هستند که نقش مهمی در تامین مالی کسب و کارها و سایر نهادها دارند و با ارائه خدماتی مانند دادن وام به افراد سهم مهمی در اشتغالزایی و رفع نیازها و خواسته‌های جامعه دارند. در دنیای رقابتی و پویای امروز با رشد فناوری و جهانی شدن، بانک‌ها مثل سایر سازمان‌ها به سمت خصوصی‌سازی گام برداشتند و روز به روز بر تعداد بانک‌های خصوصی افزوده می‌شود. بنابراین با توجه به جایگاه گسترده بانک‌ها بخصوص بانک‌های خصوصی در اقتصاد کشور لازم است برای تضمین سلامت و ثبات مالی بانک‌ها عملکرد مالی آن‌ها مدنظر قرار گیرد و نسبت مناسبی میان سرمایه و ریسک موجود در دارایی‌های بانک‌های خصوصی برقرار

نمود. ساختار سرمایه از پرچالش‌ترین و ضروری‌ترین شاخص‌های مالی در بانک بوده که نقش مهمی در مورد ادامه بقای سازمان‌ها ایفا می‌کند. در پژوهش حاضر اطلاعات مالی ۱۱ بانک خصوصی فعال در بورس اوراق بهادار در طی بازه زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ با روش پانل دیتا و استفاده از نرم‌افزار EViews مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که متغیر ساختار سرمایه تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی بانک‌های خصوصی دارد. با توجه به اینکه مقدار احتمال متغیر کفایت سرمایه ۰/۰۰۰۹ (کمتر از ۰/۰۵) می‌باشد بنابراین نتایج مدل نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد کفایت سرمایه تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی بانک‌های خصوصی دارد. بانک‌های خصوصی مورد مطالعه در پژوهش حاضر می‌توانند با افزایش کفایت سرمایه از طریق تملک دارایی‌های مالی و توسعه از محل وجوه اداره شده و محل بازپرداخت تسهیلات اعطایی حساب ارزی عملکرد مالی خود را افزایش دهند. همچنین با توجه به اینکه مقدار احتمال متغیرهای نسبت مالکانه و نسبت پوشش بهره بیشتر از ۰/۰۵ هستند لذا تاثیر متغیرهای نسبت مالکانه و نسبت پوشش بهره بر عملکرد مالی در بانک‌های خصوصی رد می‌شوند.

نتایج پژوهش حاضر با پژوهش‌های محققانی مانند صیدی و صفری [۱۱]، سرگلزائی و همکاران [۸]، فراهانی و صبوری [۱۲]، نادری بنی و عنایتی [۱۶]، اوپوکو-آسانته و همکاران [۳۴]، شالیز و آدیکاری [۲۴]، لدم و مکیدیچه [۳۰] و ... هم راستا می‌باشد. در پژوهش حاضر بانک‌های خصوصی مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته‌اند لذا به محققان آتی پیشنهاد می‌گردد که این مطالعه را در بانک‌های دولتی و سایر نهادهای مالی انجام دهند و نتایج را با پژوهش حاضر مقایسه کنند. همچنین از متغیرهای دیگری مثل نسبت بدهی و سایر نسبت‌های اهرمی استفاده کنند.

توضیحات

1. ROE
2. ROA
3. Pooled
4. F_{Leamer}
5. Coef covariance method
6. Cross-section weights (PCSE)

7. Adjusted R-squared

مرجع‌ها

- [۱] ابوالحسنی، اصغر؛ آل عمران، رویا؛ رحیم‌زاده، فرزاد؛ شکوهی‌فرد، سیامک (۱۴۰۰). اثرات تعداد و توزیع جغرافیایی شعب بر سودآوری بانکی، فصلنامه اقتصاد مالی، دوره ۱۵، شماره ۴ (۵۷)، صص ۲۳-۳۸.
- [۲] اسمعیلی، نازنین (۱۳۹۸). تأثیر سود عملیاتی و جریان نقدی عملیات بر AEM و REM، فصلنامه پژوهش‌های معاصر در علوم مدیریت و حسابداری، سال ۱، شماره ۲، صص ۵۹-۶۸.
- [۳] اکبری، زهرا؛ مهربان‌پور، محمدرضا؛ جهانگیرنیا، حسین؛ غلامی جمکرانی، رضا (۱۴۰۱). فراتحلیل نسبت‌های بدهی و مدیریت سود در ایران، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۶، صص ۱۵۳-۱۷۰.
- [۴] برادران حسن‌زاده، رسول؛ نژادایرانی، فرهاد؛ لطف‌اللهی حقی، ماهرخ (۱۳۸۸). بررسی تطبیقی تأثیر معیارهای عملکرد مالی بر تصمیم‌گیری مدیران بانک‌ها (دولتی و غیردولتی) با استفاده از تکنیک تحلیل سلسله مراتبی، فراسوی مدیریت، سال ۳، شماره ۱۱، صص ۱۸۵-۲۱۱.
- [۵] رجایی‌باغ‌سیایی، محمد؛ صفایی‌ایلخچی، مهدی (۱۴۰۰). تأثیر متغیرهای کلان اقتصادی و صکوک بر سودآوری بانک‌های ایران، دوفصلنامه علمی جستارهای اقتصادی ایران، سال ۱۸، شماره ۳۶، صص ۱۰۹-۱۲۵.
- [۶] رحیمی، حمید؛ مینویی، مهرداد؛ فتاحی، محمدرضا (۱۴۰۰). تبیین متغیرهای مالی موثر در پیش‌بینی درماندگی مالی: کاربرد شبکه عصبی مصنوعی، نشریه صنعت لاستیک ایران، سال ۲۵، شماره ۱۰۱، صص ۶۵-۱۲۲.
- [۷] رضائی پیتونه‌ئی، یاسر؛ میرعسکری، سیدرضا (۱۳۹۸). روابط سیاسی و عملکرد مالی در بانک‌ها؛ فرصت یا تهدید. فصلنامه پژوهش‌های پولی-بانکی. سال دوازدهم، شماره ۴۰، صص ۲۲۳-۲۴۶.
- [۸] سرگلزائی، مصطفی؛ جلالی فراهانی، علیرضا؛ افسری بادی، رضا؛ احمدی، راضیه (۱۳۹۹). تأثیر شاخص‌های عملکرد مالی در سودآوری در بانک ملت، فصلنامه پژوهش‌های پولی-بانکی، سال ۱۳، شماره ۴۳، صص ۶۹-۹۸.
- [۹] شاه‌رضا، علیرضا؛ افغانی ماکرانی، خسرو؛ فاضلی، نقی (۱۴۰۱). تأثیر مؤلفه‌های سرمایه فکری بر سودآوری بانک‌های تجاری پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از مدل

پالیک اصلاح شده و توسعه یافته، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۴، صص ۱۴۷-۱۶۴.

[۱۰] شکوهی فرد، سیامک؛ رحیمزاده، فرزاد؛ شمس‌گوشکی، حامد (۱۳۹۷). بررسی نقش اینترنت بر عملکرد سیستم بانکی (رویکرد داده‌های پانلی)، مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران، سال ۲۹، شماره ۲، صص ۱۶۴-۱۸۴.

[۱۱] صیدی، حجت‌الله؛ صفری، عذرا (۱۴۰۰). بررسی مقایسه‌ای کفایت سرمایه و تأثیر آن بر عملکرد بانک‌های تجاری؛ مطالعه موردی بانک‌های کشورهای ایران و ترکیه، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۱، صص ۸۱-۹۴.

[۱۲] فراهانی، طیه؛ صبوری، مجید (۱۳۹۹). تأثیر کفایت سرمایه، ساختار سرمایه و نقدینگی بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، فصلنامه علمی اقتصاد و بانکداری اسلامی، شماره ۳۱، صص ۲۴۷-۲۶۲.

[۱۳] قائدی، ستاره؛ جمال‌منش، آرش (۱۳۹۶). بررسی تأثیر عوامل موثر بر هزینه‌ی سرمایه شرکت‌های فعال در بورس اوراق بهادار تهران (مطالعه‌ای در صنعت نساجی). سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت و کارآفرینی.

[۱۴] گرامی، آمنه؛ ذهبی، معصومه (۱۴۰۱). ساختار سرمایه و عملکرد زیست‌محیطی، حاکمیتی و اجتماعی شرکت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، فصلنامه حسابداری و چشم‌انداز مدیریت، دوره ۵، شماره ۷۵، صص ۵۲-۶۳.

[۱۵] محسن‌پور، زهرا؛ گودرزی، رحیم (۱۴۰۰). بررسی تأثیر خودکارآمدی عمومی بر عملکرد مالی مدیران و کارکنان بانک‌های شهرستان کازرون، مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، سال ۴، شماره ۴۳، صص ۴۲-۶۰.

[۱۶] نادری بنی، محمود؛ عنایتی، علی (۱۳۹۴). تأثیر ساختار سرمایه بر عملکرد مالی در بانک‌های ایران (دوره پنج ساله مالی ۱۳۹۲-۱۳۸۸)، کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت و مهندسی صنایع.

[۱۷] یزدان‌شناس، مهدی؛ بهبهانی‌نیا، پریسا؛ ولی‌زاده لاریجانی، اعظم (۱۳۹۵). اثر کارایی مدیریت، اندازه و ساختار سرمایه بر ادراک از کیفیت خدمات و عملکرد بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهش‌های تجربی حسابداری، سال ۵، شماره ۷۰، صص ۲۱۱-۱۳۶.

[۱۸] یوسفی قلعه رودخانی، محمدعلی؛ تهرانی، رضا؛ میرلوحی، مجتبی (۱۴۰۰). بررسی تأثیر معیارهای عملکرد مالی بر پایداری مالی بانک‌ها در شرایط بحران مالی، پژوهش‌های مدیریت در ایران، دوره ۲۵، شماره ۲، صص ۱-۲۱.

[19] Abdullah, H., and Tursoy, T. (2021). *Capital structure and firm performance: a panel causality test*.

[20] Akber, S.M., and Dey, A. (2020). Evaluation of the Financial Performance between Traditional Private Commercial Banks and Islamic Banks in Bangladesh. *International Journal of Islamic Banking and Finance Research*, 4(2), 1-10.

[21] Ali, B.J., and Oudat, M.S. (2020). Financial Risk and the Financial Performance in listed Commercial and Investment Banks in Bahrain Bourse. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 13(12), 160-180.

[22] Almajali, A.Y., Alamro, S.A., and Al-Soub, Y.Z. (2012). Factors affecting the financial performance of Jordanian insurance companies listed at Amman Stock Exchange. *Journal of Management research*, 4(2), 266.

[23] Ayalew, Z.A. (2021). Capital structure and profitability: Panel data evidence of private banks in Ethiopia. *Cogent Economics & Finance*, 9(1), 1953736.

[24] Chalise, D.R., and Adhikari, N.R. (2022). The Impact of Capital Structure and Firm Size on Financial Performance of Commercial Banks in Nepal. The EFFORTS, *Journal of Education and Research*, 4(1), 102-111.

[25] Hasmiana, M., and Pintor, S. (2022). The effect of financial risk, capital structure, banking liquidity on profitability: Operational efficiency as intervening variables in Persero bank and private commercial banks. *ratio*, 5(1).

[26] <https://rahavard365.com/asset/543>.

[27] <https://www.cbi.ir>.

- [28] Khan, S. (2022). Determinants of Banks Profitability: An Evidence from GCC Countries. *Journal of Central Banking Theory and Practice*, 11(3), 99-116.
- [29] Lartey, P.Y., Jaladi, S.R., and Afriyie, S.O. (2022). Theory of capital structure decision: Overview of the banking industry. *Frontiers in Management and Business*, 3(1), 167-177.
- [30] Ledhem, M.A., and Mekidiche, M. (2020). Economic growth and financial performance of Islamic banks: a CAMELS approach. *Islamic Economic Studies*.
- [31] Lee, C.C., Yang, S.J., and Chang, C.H. (2014). Non-interest income, profitability, and risk in banking industry: A cross-country analysis. *The North American Journal of Economics and Finance*, 27, 48-67.
- [32] Linawati, N., and Aisjah, S. (2022). The Effect of Profitability and Bank Size on Firm.
- [33] Meshcheriakov, A., Bodenchuk, L., Liganenko, I., Rybak, O., and Lobunets, T. (2023). Trend in the development of the banking system of Ukraine under the conditions of military actions and the effects of globalization. *Financial and credit activity: theoretical and practical issues*, 3(50).
- [34] Opoku-Asante, K., Winful, E.C., Sharifzadeh, M., and Neubert, M. (2022). The relationship between capital structure and financial performance of firms in Ghana and Nigeria. *European Journal of Business and Management Research*, 7(1), 236-244.
- [35] Rajesh, G.A., Sivaranjani, M.P., Prakash, M.P., and Gokulanathan, M.S. (2021). Impact of Capital Structure on Financial Performance of Small Finance Banks. *International Journal of Mechanical Engineering*, 6, 753-757.

- [36] Seyedi, S.A., Abdoli, M., and Noghabi, M.J. (2019). Assessing the Financial Health Indicators of Commercial Banks in Views of Banking Experts. *Journal of Accounting Advances*, 11(2), 207-252.
- [37] Sormin, P., and Onesimus, J.H. (2022). The Effect of Credit Risk, Operational Efficiency, And Capital Structure On Profitability (Empirical Study On The Banking Industry Listed On The Idx). *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 1274-1281.

زهره فاضلی

دانشجوی دکتری اقتصاد

تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال.

رایانشانی: f_beykzadeh@azad.ac.ir

فرزانه بیگزاده عباسی

دکتری اقتصاد و استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب،

تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب.

رایانشانی: farzanehbizg Zahade@yahoo.com

سهیلا سردار

دکتری اقتصاد و استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال.

رایانشانی: soheila_sardar@yahoo.com